

Brislingfisket i Sognefjorden

Økosystembasert forvaltning er blitt et viktig prinsipp innenfor moderne fiskeriforvaltning. Dette prinsippet legges også til grunn for forvaltningene av de mange store fiskebestandene våre. Forutsetningen for den økosystembaserte forvaltningen er imidlertid at man har god kjennskap til økosystemene hvor fiskeriene foregår.

Etter vår mening er ikke forvaltningene av brisling-bestandene i fjordene våre økosystembasert. Vår organisasjon, Sognefjorden Vel, er i første omgang mest interessert i Sognefjorden. Der er det mange forhold rundt brislingfisket som vi mener avviker fra en økosystembasert forvaltning. Dette er generelt beklagelig, men også spesielt beklagelig i en situasjon hvor brislingfangstene (og bestanden?) har minket betydelig de siste 30-40 årene. Det fortsatte fisket på brisling i denne situasjonen kan være spesielt uheldig for de andre fiskeslagene i Sognefjorden. Mange lokale brukere hevder at fangstene av mange marine fiskeslag har minket betydelig over flere ti-år. Det er liten dokumentasjon på dette men en bachelor-oppgave basert på intervju av brukere av fjorden synes å støtte disse påstandene (Ødven 2012).

Økosystemet i Sognefjorden er lite kjent. Man har en viss kjennskap til størrelsen av noen populasjoner som nytter brisling i sitt næringsopptak, f.eks. nise, steinkobbe og ulike fiskespisende fugler, men man vet lite eller intet om hvor stor del av det årlige energiinntaket brislingen utgjør for disse populasjonene.

Når det gjelder mange andre populasjoner som også har brisling som en viktig del av menyen sin, enten direkte eller indirekte, kjenner man overhodet ikke noe til størrelsen av disse populasjonene eller deres populasjonsdynamikk. Dette gjelder f.eks. populasjoner av torsk, lyr, lysing og sei.

Siden det er så lite kjent om bestandene av andre fiskeslag som er avhengig av brislingen, burde en følge «Føre-var»-prinsippet og redusere fangsten av brisling i Sognefjorden inntil man kjenner bedre til effektene brislingfisket har på de mange andre organismene som er avhengig av den. Etter vår mening er det derfor et sterkt behov for bedre undersøkelser av mange av fiskebestandene i Sognefjorden.

I tillegg til at det er uheldig å fiske på brislingbestanden i Sognefjorden fordi man ikke kjenner til de økologiske konsekvensene av det, mener vi det i tillegg er flere andre uheldige sider ved brislingfisket.

Vi er bekymret for omfanget av bifangsten av andre fiskeslag, spesielt i grunne områder hvor lysfiske vil trekke til seg mye annen fisk. For å redusere bifangsten støtter vi Havforskningsinstituttets forslag om å forby lysfiske av brisling innenfor områder som er grunnere enn 100 m (se Fisken og Havet nr. 5/2008).

Vi ønsker at der er nok brisling i fjorden til at det kan opprettholde fiskbare bestander av for eksempel torsk, lysing og sei. Dette mener vi er viktig, ikke bare for at lokalbefolkningen skal kunne få anledning til å fiske i sin egen fjord, men det er også viktig for utvikling av for eksempel

turistnæringen i fjorden. Slik forholdene er nå blir det ikke mye igjen av verdiskapingen knyttet til brislingen i Norge siden mesteparten av fangstene eksporteres til Polen hvor den bearbeides og hvor størstedelen av verdiskapingen skjer. Det er godt mulig at det er en bedre samfunnsøkonomisk utnyttning av brislingen om mer av brislingen unndras fiske slik at den heller kan styrke størrelsen på andre fiskebestander slik som torsk og lyr. Dette vil kunne generere flere turistdøgn i Sognefjorden og dermed gjøre slik at mer av verdiskapingen i forbindelse med brislingen vil bli igjen i Norge.

Vi synes også det er problematisk at Vannrammedirektivet/Vannrammeplanen ikke har med marin fisk som et kvalitetskriterium for tilstandsvurdering av miljøforholdene i fjorder. Om marin fisk hadde vært et av kvalitetskriteriene ville det ha påkrevd en langt bedre kunnskap om fiskebestandene i fjordene enn hva som er tilfelle i dag.

På bakgrunn av disse vurderingene ønsker vi i første omgang å foreslå følgende endring i forvaltningen av brislingen i Sognefjorden.

- 1: Halvering av kvotene ut fra føre-var prinsippet og manglende kjennskap til økosystemeffektene av dagens brislingkvoter.
- 2: Forby lysfiske på områder grunnere enn 100 m for å redusere bifangstene.

På lengre sikt ønsker vi:

- 1: Opprettelse av bevaringsområde i Indre Sogn med stopp av brislingfisket for å øke bestandene av andre fiskbare fiskeressurser (jfr. HI, Nyhetsarkiv, 08.01.2013: Marine bevaringsområder virker godt).
- 2: Sette i gang omfattende undersøkelse slik at det i framtiden blir mulig med en mer økosystembasert forvaltning av brislingen og andre fiskebestander i fjordene våre.
- 3: Brisling må inn som et kvalitetskriterium i Vannrammeplanen for alle fjorder og kystvann.

På vegne av Sognefjorden Vel

Torbjørn Dale (førstemanuensis)

(sign.)

Leder Sognefjorden Vel

c/o Kongabergvegen 4

6856 Sogndal

Peter Hovgaard (pensj. førstemanuensis)

(sign.)

Daglig leder FjordForsk sogn